

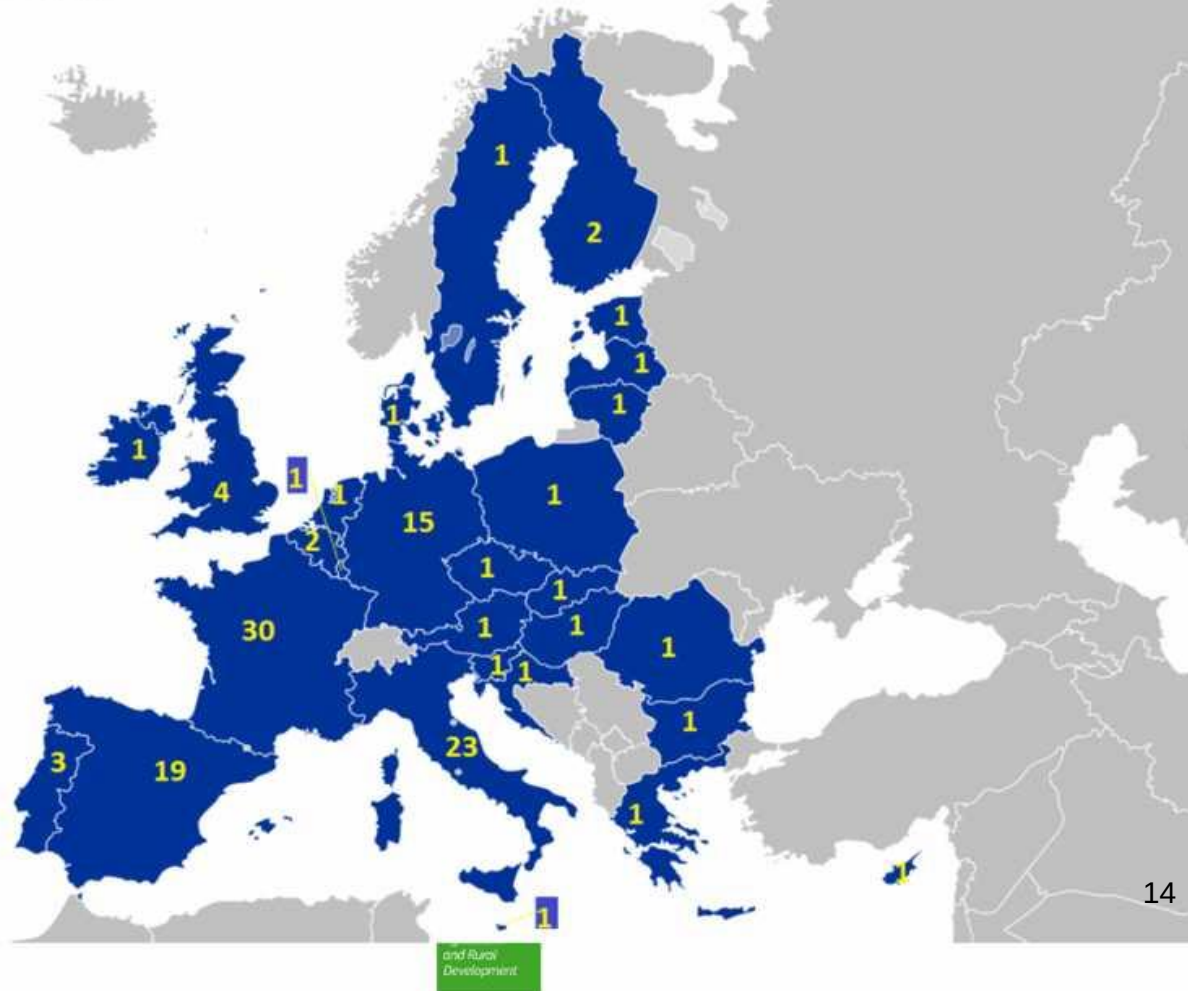
LIFE Natura2000Value Crete

Τα χρηματοδοτικά εργαλεία για τον
Αγροδιατροφικό Τομέα στην τρέχουσα
Προγραμματική Περίοδο 2014 2020

Ευγενία Στυλιανού Γεωπόνος M.Sc.
Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας,
Περιφέρεια Κρήτης
Μέλος ΔΕ ΓΕΩΤΕΕ ΠΚ

Ηράκλειο 13/12/2016

Number of Rural Development Programmes per country (total of 118)

Προγραμματισμός Ε.Ε

- Νομικό πλαίσιο ΕΕ που ορίζει τις Κοινές Στρατηγικές Προτεραιότητες
- Εταιρικές Συμφωνίες με τα ΚΜ που περιλαμβάνουν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ Ταμείων (ΕΓΤΑΑ, ΕΤΠΑ, ΤΣ, ΕΚΤ, ΕΤΘΑ)
- Εθνικά/Περιφερειακά Προγράμματα που βασίζονται στην εκτίμηση των αναγκών και συγκεκριμένους στόχους προγραμματισμού
- Παρακολούθηση και Αξιολόγηση: Επανεξέταση Προγραμμάτων και της επίδοσής τους το 2017 και 2019.

2014 – 2020 EAFRD funding / MS (€ million)*

BE		648	HR		2 026	PL		8 698
BG		2 367	IT		10 444	PT		4 058
CZ		2 306	CY		132	RO		8 128
DK		919	LV		1076	SI		838
DE		9 446	LT		1 613	SK		1 560
EE		823	LU		101	FI		2 380
IE		2 191	HU		3 431	SE		1 764
EL		4 718	MT		97	UK		5 200
ES		8 297	NL		765			
FR		11 385	AT		3 938	EU		99 586**

*"Envelopes in place after entry into force on 23rd May 2015 of COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) No 2015/791 amending Annex I to Regulation (EU) No 1305/2013 of the European Parliament and of the Council on support for rural development by the European agricultural Fund for Rural Development"

** includes EU level technical assistance (239 mil. EUR)

Προκλήσεις και Ευκαιρίες 2014-2020

-
- Τρόφιμα
 - Βιότοποι και Βιοποικιλότητα

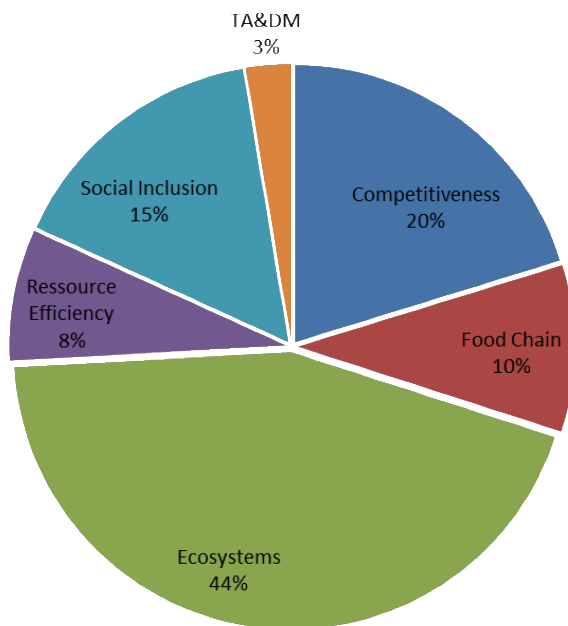
-
- Ενέργεια και Βιομάζα
 - Κλιματική Αλλαγή

-
- Κουλτούρα και Αξίες
 - Κοινωνική και Οικονομική Ανάπτυξη

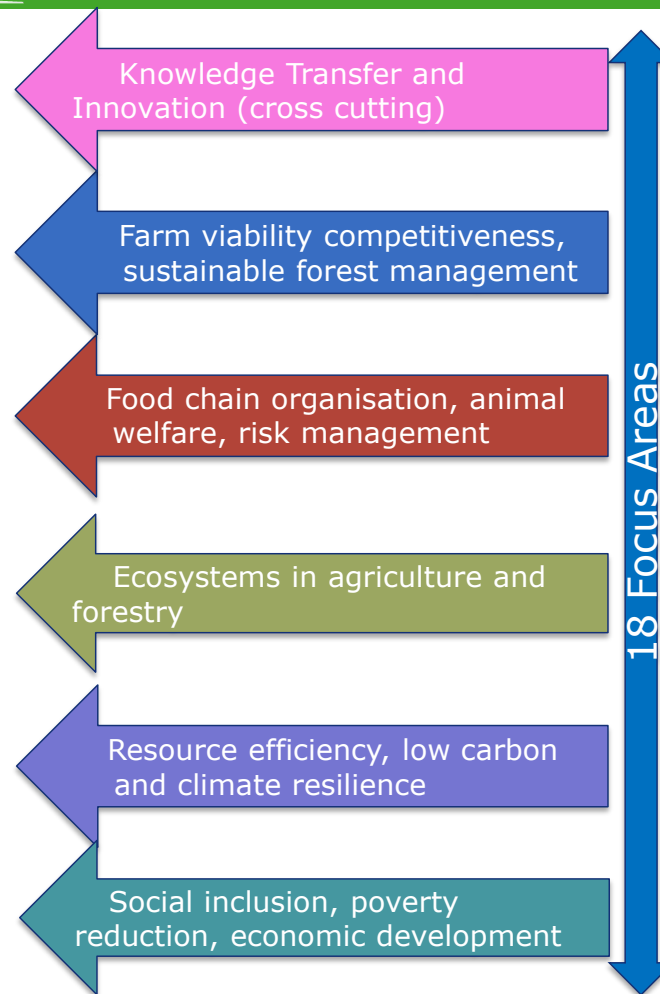
Στρατηγικοί Στόχοι

- Ενίσχυση της **ανταγωνιστικότητας & της παραγωγικότητας** του πρωτογενή τομέα
- Αναβάθμιση του **ανθρώπινου δυναμικού** και ενίσχυση της **επιχειρηματικότητας**
- Ενίσχυση της **αξίας της αλυσίδας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων**
- **Προστασία του περιβάλλοντος** και των φυσικών πόρων και αντιμετώπιση ή/και η προσαρμογή στην **κλιματική αλλαγή**
- Ενίσχυση του **κοινωνικού ιστού** στις αγροτικές περιοχές

Share of funds per RD priority

Agriculture
and Rural
Development

Επιχειρησιακές Προτεραιότητες ΠΑΑ 2014-2020

ΕΠ1: Μεταφορά γνώσης και καινοτομία

ΕΠ2: Βιωσιμότητα όλων των τύπων των
εκμεταλλεύσεων, βιώσιμη διαχείριση δασών

ΕΠ3: Αλυσίδα τροφίμων, διαχείριση κινδύνων

ΕΠ4: Αποκατάσταση, διατήρηση & ανάδειξη
γεωργικών & δασικών οικοσυστημάτων

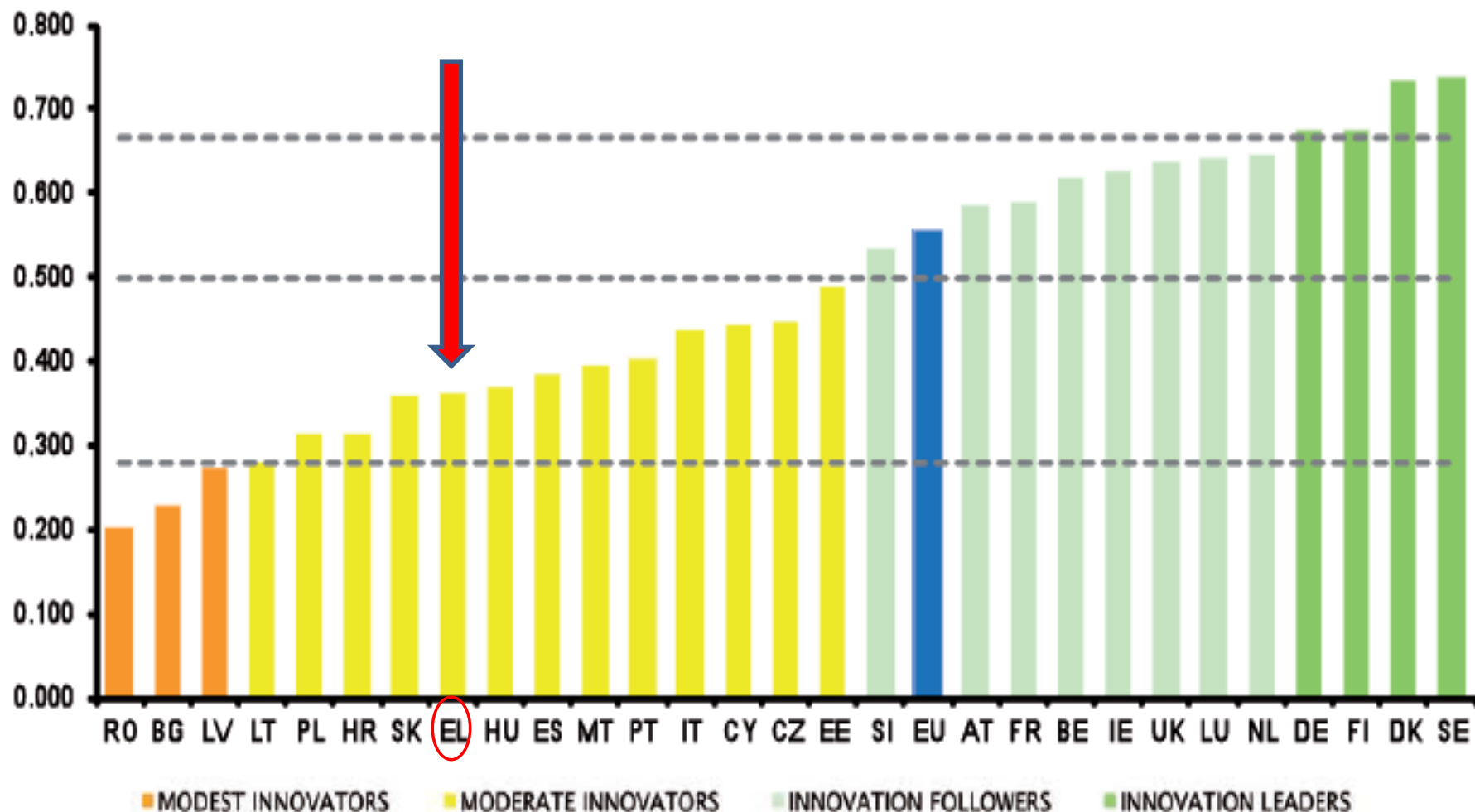
ΕΠ5: Προώθηση αποδοτικής χρήσης φυσικών πόρων
(νερό, ενέργεια), οικονομία χαμηλών εκπομπών

ΕΠ6: Κοινωνική ενσωμάτωση, μείωση φτώχειας,
οικονομική ανάπτυξη

Καινοτομία

**Η καινοτομία
αποτελεί οριζόντια προτεραιότητα
που διέπει τους
Στρατηγικούς Στόχους
&
τις Επιχειρησιακές Προτεραιότητες
του
ΠΑΑ 2014-2020**

Επιδόσεις ως προς την καινοτομία των κρατών-μελών της ΕΕ-27 2015 – Δείκτης EI1

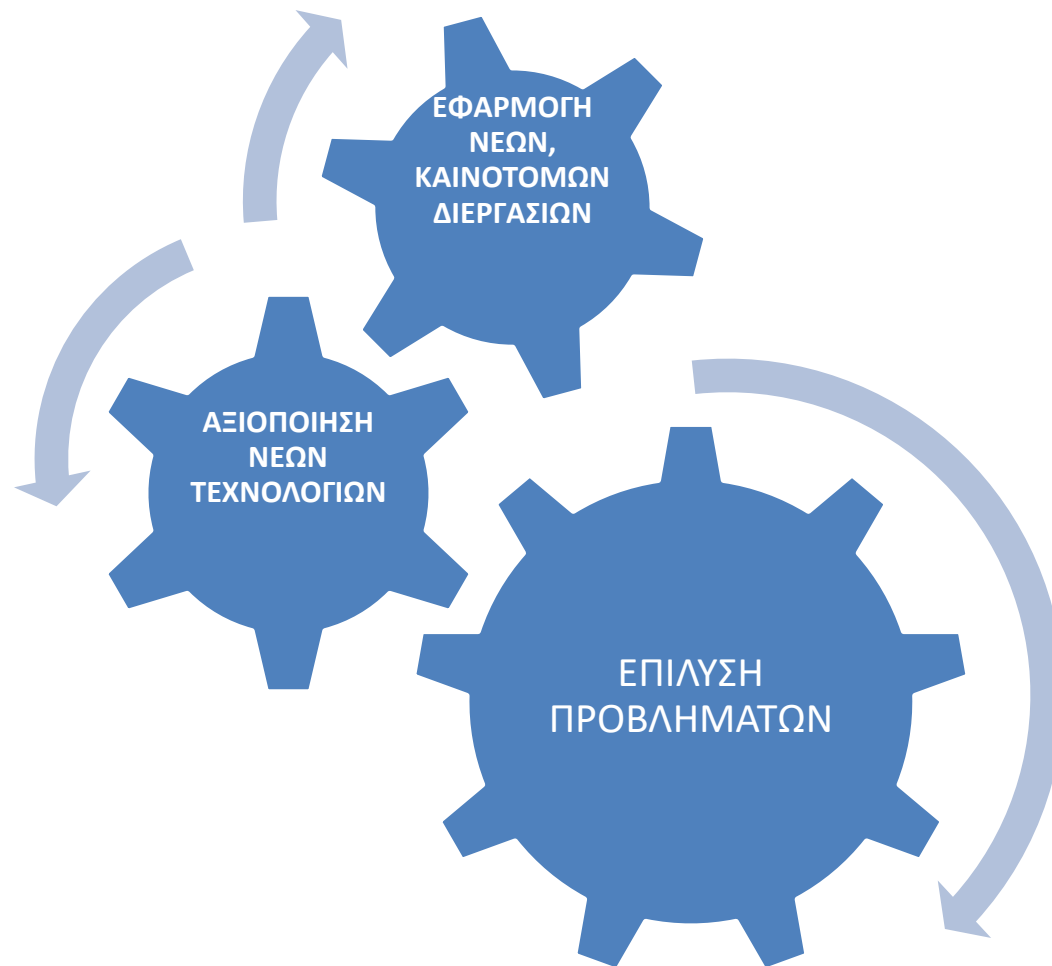
Καινοτομία: μια ιδέα που πραγματοποιείται με επιτυχία

- Νέα, βελτιωμένα ή επιτυχημένα **προϊόντα, διαδικασίες, υπηρεσίες**, π.χ., προϊόντα με προσαρμοσμένη ποιότητα, νέες μέθοδοι παραγωγής, το άνοιγμα νέων αγορών, νέες μορφές οργάνωσης
- Η καινοτομία είναι κάτι περισσότερο από **διάχυση ερευνητικών αποτελεσμάτων**: προκύπτει ως αποτέλεσμα της δημιουργικότητας και της αλληλεπίδρασης μεταξύ των συμμετεχόντων, για τον συνδυασμό νέας και/ή υπάρχουσας γνώσης
- Τελικά, οι νέες αυτές πρακτικές καθιερώνονται, δηλ. γίνονται καινοτομία

Κομβικής σημασίας: η αλληλεπίδραση και η διαμεσολάβηση μεταξύ των συμμετεχόντων

ΠΑΑ 2014 -2020

Μέτρο 16: Συνεργασία

Επιχειρησιακές Ομάδες (Ε.Ο.)

στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Συμπράξεων Καινοτομίας

Μια Ε.Ο. ΔΕΝ είναι: ομάδα συζητήσεων, θεματικό δίκτυο, δίκτυο «ενδιαφερομένων μερών» (stakeholder networks)

ΕΙΝΑΙ: ένα σύνολο συμμετεχόντων που **εργάζονται από κοινού σε ένα πρόγραμμα**, με στόχο την καινοτομία και την παραγωγή συγκεκριμένων αποτελεσμάτων

Βασικά Χαρακτηριστικά Ε.Ο

- Δραστηριοποιείται σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό /κτηνοτροφικό τομέα (παραγωγή & εμπορία γεωργικών προϊόντων) και τον τομέα των τροφίμων, εφόσον αποτελούν προϊόντα του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης
- Καταρτίζει επιχειρηματικό σχέδιο διάρκειας έως 3 έτη
- Συμβάλει στην εθνική και στις περιφερειακές στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (RIS)
- Υποχρεούται στη διάδοση των αποτελεσμάτων σε Εθνικό (μέσω του ΕΑΔ) αλλά και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (μέσω του δικτύου ΕΣΚ)

Πεδία ενδιαφέροντος Ε.Ο

- Η παραγωγή ασφαλέστερων και πιο υγιεινών τροφίμων
- Η μείωση της κατανάλωσης ύδατος και του κόστους εισροών που συνεπάγεται τόσο οικονομικό όφελος όσο και περιβαλλοντικό όφελος (μείωση της χρήσης λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, υιοθέτηση νέων ποικιλιών που είναι καλύτερα προσαρμοσμένες στις τοπικές εδαφολογικές, υδρολογικές και κλιματολογικές συνθήκες,

Πεδία ενδιαφέροντος Ε.Ο

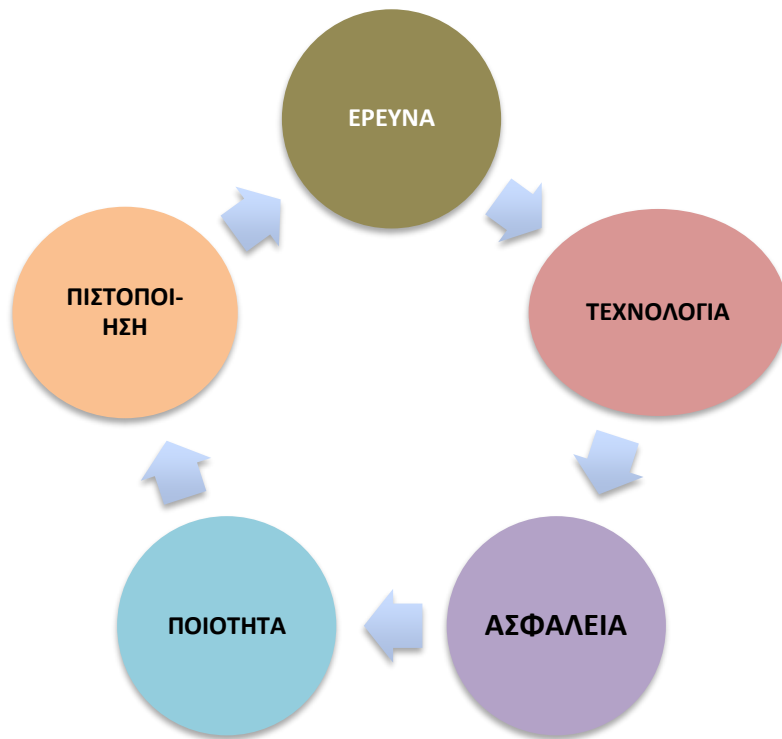
- Η αξιοποίηση των ΑΠΕ για την υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων)
- Η διασφάλιση της μοναδικότητας των πιστοποιημένων γεωργικών προϊόντων
- Η αξιοποίηση των παραπροϊόντων της γεωργικής παραγωγής είτε για την παραγωγή ζωοτροφών είτε για την παραγωγή ενέργειας

Πεδία ενδιαφέροντος Ε.Ο

- Η ανάδειξη των ιδιαίτερων διατροφολογικών χαρακτηριστικών των γεωργικών προϊόντων και τη συμβολή τους στην υιοθέτηση προτύπων υγιεινής διατροφής (όπως τροφές πλούσιες σε Ω3, φυσικά ακόρεστα, χαμηλών θερμίδων)
- Η καλύτερη ενσωμάτωση στη τροφική αλυσίδα προϊόντων της ελληνικής κτηνοτροφίας, όπως για παράδειγμα του γίδινου γάλακτος
- Η υιοθέτηση φιλικότερων γεωργικών πρακτικών αλλά και καλλιεργειών για την αξιοποίηση των φτωχών σε οργανική ουσία και θρεπτικά στοιχεία εδαφών
-

Ένα παράδειγμα για μια Ε.Ο

Ο κύκλος της Ποιότητας

Οι σημερινές προκλήσεις για την
ποιότητα των αγροτικών
προϊόντων

Ασφάλεια

Πάταξη Νοθείας

Ιχνηλασιμότητα

Αντιποίηση Ονομασίας

Γενετικώς Τροποποιημένα Υλικά

Κατάλληλη Πιστοποίηση-Αυστηροί
Έλεγχοι Ποιότητας - Συμμόρφωση

Υπομέτρα

16.1-Ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας

16.4-Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές και δραστηριότητες προώθησης

16.5-Συνεργασία για περιβαλλοντικά έργα, περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις για κλιματική αλλαγή

Υπομέτρο 16.1

Ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας

Επιλέξιμες δαπάνες 16.1

Φάσεις	Δράσεις	Χρηματοδότηση
Ίδρυση Ε.Ο. ΕΣΚ για την προετοιμασία του επιχειρηματικού σχεδίου	Μελέτες – επιχειρηματικά σχέδια Εμφύχωση, δαπάνες για την εξεύρεση των εταίρων και τη δικτύωση αυτών Λειτουργικές δαπάνες συνεργασίας	100 %

Επιλέξιμες δαπάνες 16.1

Φάσεις	Δράσεις	Χρηματοδότηση
Υλοποίηση Επιχειρηματικού Σχεδίου	Κόστος χρήσης μηχανημάτων και λοιπών παγίων Ανθρωπομήρες προσωπικού Δαπάνες προώθησης (δημιουργία ιστοσελίδας, εντύπου, διοργάνωση ημερίδων, κτλ)	100% για την πilotική εφαρμογή
	Για παραγωγικές επενδύσεις	60- 90%

Το μέγιστο ύψος χρηματοδότησης μίας συνεργασίας

16.1

Η υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου μίας συνεργασίας αφορά σε :	Δράση 1 σε €	Δράση 2 σε €	Σύνολο σε €
Μία Διοικητική Περιφέρεια της Χώρας ή έχει τοπικό χαρακτήρα	30.000	120.000	150.000
Σύνολο της Χώρας	60.000	240.000	300.000
Διακρατική Συνεργασία	90.000	400.000	450.000

Υπομέτρο 16.4

**Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για
βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές και
δραστηριότητες προώθησης**

Αγορές Παραγωγών (Farmers' Markets)

- Συμμετέχουν αποκλειστικά παραγωγοί αγροτικών προϊόντων
(Παραγωγοί είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες και κάνουν δήλωση στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ))
- Παράγουν τα αγροτικά προϊόντα τους στην Περιφερειακή Ενότητα όπου λειτουργούν οι Αγορές Παραγωγών ενώ επιτρέπονται και σχετικές συμφωνίες σύμφωνα με την παράγραφο 1 σημείο α) του άρθρου 56 του Ν. 4235/2014 (ΦΕΚ 32/Α/2014).
- Υπάρχει ο ορισμός υπευθύνου για τη λειτουργία του φορέα καθώς και κατάρτιση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του.
- Λειτουργούν σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 56 του Ν. 4235/2014 (ΦΕΚ 32/Α/2014)

Βραχείες Αλυσίδες

Νομικές οντότητες - συνεργασίες :

- που διαθέτουν την ικανότητα για τη διαχείριση και υλοποίηση του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου και θεσπίζουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (Σύμφωνο Συνεργασίας) με διακριτές διαδικασίες, υποχρεώσεις και δικαιώματα που εξασφαλίζουν τη διαφάνεια της λειτουργίας και της λήψης αποφάσεων και αποφεύγουν καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων
- που διασφαλίζουν κατά τη διακίνηση των προϊόντων την ποιότητα και υγιεινή τους
- που προβάλλουν στον καταναλωτή την ύπαρξη βραχείας αλυσίδας εφοδιασμού και τα πλεονεκτήματά αυτής
- κατά τις οποίες μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών δεν παρεμβάλλονται περισσότεροι του ενός μεσολαβητές (Intermediary).

Επιλέξιμες δαπάνες 16.4

Φάσεις	Δράσεις	Χρηματοδότηση
Δημιουργία και ανάπτυξη βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού (παραγωγοί, ενώσεις παραγωγών, επαγγελματικές οργανώσεις, μεταποιητές, έμποροι λιανικής)	Μελέτες – επιχειρηματικά σχέδια Εμφύχωση, δαπάνες για την εξεύρεση των εταίρων και τη δικτύωση αυτών Λειτουργικές δαπάνες συνεργασίας	100 %

Επιλέξιμες δαπάνες 16.4

Φάσεις	Δράσεις	Χρηματοδότηση
Δημιουργία τοπικών αγορών (Αγορών Παραγωγών – Farmers' Markets σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική Νομοθεσία) (αποκλειστικά παραγωγοί αγροτικών προϊόντων)	Διαμόρφωση κτιριακών και λοιπών εγκαταστάσεων, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός και λοιπός απαραίτητος εξοπλισμός δημιουργία και εγκατάσταση απαραίτητου λογισμικού για ηλεκτρονικό εμπόριο) Δαπάνες ενεργειών προώθησης (όπως δημιουργία ιστοσελίδας, φυλλαδίου, διοργάνωση ημερίδων, συμμετοχή σε εκθέσεις)	Κανόνας De minimis 100%

Υπομέτρο 16.5

**Συνεργασία για περιβαλλοντικά έργα,
περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις για
κλιματική αλλαγή**

Επιλέξιμες δαπάνες 16.5

Φάσεις	Δράσεις	Χρηματοδότηση
Δημιουργία συνεργασιών και την προετοιμασία των επιχειρηματικών τους σχεδίων (σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή)	Μελέτες – επιχειρηματικά σχέδια Εμφύχωση, δαπάνες για την εξεύρεση των εταίρων και τη δικτύωση αυτών Λειτουργικές δαπάνες συνεργασίας	100 %

Επιλέξιμες δαπάνες 16.5

Φάσεις	Δράσεις	Χρηματοδότηση
Υλοποίηση Επιχειρηματικού Σχεδίου	Κόστος χρήσης μηχανημάτων και λοιπών παγίων	100%
	Ανθρωπομήρες προσωπικού	
	Δαπάνες προώθησης (δημιουργία ιστοσελίδας, εντύπου, διοργάνωση ημερίδων, κτλ)	
	Για παραγωγικές επενδύσεις	60- 90%

Μέτρο 19:

**Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών
Κοινοτήτων (CLLD)
(προσέγγιση LEADER)**

Κρητικό Πέλαγος

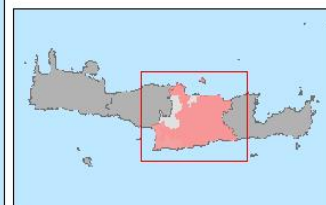
Νήσος Δία

Κόλπος Ηρακλείου

Κόλπος Μαλίων

Κόλπος Μεσσήνης

Νότιο Κρητικό Πέλαγος

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΟΡΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ CLLD / LEADER
- ΟΡΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ CLLD / LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ
- ΖΩΝΕΣ ΑΛΙΕΙΑΣ CLLD / LEADER
- ΖΩΝΕΣ ΑΛΙΕΙΑΣ CLLD / LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΧΕΙΑ

- ΟΡΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ / ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
- ΟΡΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ / ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΕΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
- ΟΡΙΑ ΚΑΛ/ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΔΗΜΩΝ
- ΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- ΠΟΛΗ
- ΟΙΚΙΣΜΟΣ

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

- ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΕΘΝΙΚΟ
- ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΕΘΝΙΚΟ
- ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ
- ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ Τ.Π. CLLD / LEADER και CLLD / LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ: CLLD / LEADER & CLLD / LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ

ΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: ΕΓΓΑ '87
ΚΙΝΗΜΑ: 1:250.000
ΥΠΟΒΑΘΡΟ: ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΛΕΓΧΟΥ USGS.org

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΧΑΡΤΗΣ: ΝΙΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΟΝΤΟΛΟΓΟΣ, Μsc ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙ ΤΟ LEADER ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τίτλος Δράσης	Τίτλος Υπο-Δράσης
Μεταποίηση & εμπορία γεωργικών προϊόντων	Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι (γεωργικό προϊόν)
	Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος Ι (μη γεωργικό προϊόν)
Ανάπτυξη επιχειρήσεων	Ίδρυση επενδύσεων για την τουριστική ανάπτυξη
	Επέκταση / εκσυγχρονισμός επενδύσεων για την τουριστική ανάπτυξη
	Ίδρυση επενδύσεων του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας εκτός του τουριστικού κλάδου
	Επέκταση / εκσυγχρονισμός επενδύσεων του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας εκτός του τουριστικού κλάδου
Συνεργασία	Πιλοτικά έργα και ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών
	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών που συνδέονται με τον αγροτουρισμό
	Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές και δραστηριότητες προώθησης
	Συνεργασία για περιβαλλοντικά έργα, περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις για κλιματική αλλαγή

LIFE Natura2000Value Crete

Σας ευχαριστώ

Ευγενία Στυλιανού Γεωπόνος M.Sc.
Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας,
Περιφέρεια Κρήτης
Μέλος ΔΕ ΓΕΩΤΕΕ ΠΚ

Ηράκλειο 13/12/2016

ΠΑΑ 2014-2020 για την Ελλάδα

- Αναμενόμενα αποτελέσματα:
 - 6,300 εκμεταλλεύσεις θα λάβουν επενδυτική στήριξη
 - 23,900 νέοι γεωργοί θα ενισχυθούν για πρώτη εγκατάσταση
 - 8,300 εκμεταλλεύσεις θα στηριχθούν για την ανάπτυξη βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού
 - Γνώση και καινοτομία: 6% ΔΔ, 530 έργα συνεργασίας, 86,640 θέσεις κατάρτισης
 - Leader: 7.56% πόρων. 50% αγροτικού πληθυσμού. 2000 νέες θέσεις εργασίας
 - 3,140 δικαιούχοι θα ενισχυθούν για επενδύσεις σε μη-γεωργικές δραστηριότητες και θα δημιουργηθούν 2,860 νέες θέσεις εργασίας
 - Βελτίωση πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες περίπου στο 10% του πληθυσμού της υπαίθρου.
 - 8,300 εκμεταλλεύσεις θα στηριχθούν για την ανάπτυξη βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού

1η Ε.Π: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας & της παραγωγικότητας του πρωτογενή τομέα.

- τη **μείωση του κόστους εισροών** και τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας,
- τη διευκόλυνση της **αναδιάρθρωσης και τον εκσυγχρονισμό** των γεωργικών εκμεταλλεύσεων &
- τη **καθετοποίηση/μεταποίηση** της παραγωγής σε προϊόντα με συγκριτικό πλεονέκτημα.

**2^η Ε.Π: Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και
ενίσχυση της επιχειρηματικότητας**

**για την ηλικιακή ανανέωση του παραγωγικού
δυναμικού του πρωτογενή
τομέα, &**

**για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των
απασχολούμενων στην πρωτογενή
παραγωγή.**

3^η Ε.Π: Ενίσχυση της αξίας αλυσίδας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων

στην **αύξηση της προστιθέμενης αξίας** με επένδυση στην ποιότητα και την εξωστρέφεια των γεωργικών προϊόντων, & δράσεων που στοχεύουν στη **δικτύωση και συνεργασία** των δρώντων στην αγροδιατροφική αλυσίδα.

4^η Ε.Π: Προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων & αντιμετώπιση ή/και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

- της ανάπτυξης και υιοθέτησης **νέων φιλο-περιβαλλοντικών γεωργικών πρακτικών &**
- δράσεων για την **ορθολογικότερη χρήση και διαχείριση των φυσικών πόρων και τη προστασία της βιοποικιλότητας**, με την αξιοποίηση βιώσιμων γεωργικών συστημάτων περιορισμού των εξωτερικών εισροών.